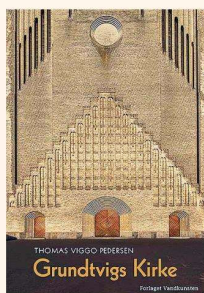

TEKST: JES FABRICIUS MØLLER, LEKTOR OG DR.PHIL.

GRUNDTVIGS KIRKE SET INDEFRA

Den er svær at undgå at lægge mærke til, Grundtvigs kirke på Bispebjerg. Og i anledning af kirkens jubilæum har kirkens organist gennem mange år, Thomas Viggo Pedersen, skrevet en bog i tilsvarende størrelse om den kirke, der samtidig er et monumentarisk mindesmærke

Titel / Grundtvigs Kirke
Forfatter / Thomas Viggo Pedersen
Sidetæl / 800 sider
Pris / 429 kr.
Forlag / Vandkunsten 2020

Da Grundtvigs Kirke blev indviet i september 1940, var det afslutningen på en meget lang proces, der begyndte med, at en komité i 1912 udskrev en konkurrence om et mindesmærke for Grundtvig. Forslagene var så nedslående, at en ny konkurrence blev udskrevet året efter. Til denne indgav P.V. Jensen-Klint tegninger til sin kirke. Han vandt ikke, fordi forslaget overskred betingelserne, men det var tydeligt, at Klint havde fat i noget, og mange kræfter arbejdede på at virkeliggøre den. Bogen *Grundtvigs Kirke* følger

omhyggeligt alle de tråde, der løb sammen og blev til det storlåede mesterværk på Bispebjerg. Bogen er også et monstrum, der ikke forsømmer nogen lejlighed til at fortælle en god anekdote eller foretage et svinkeærinde, så den løber op i 800 sider. Kun Pedersens gode pen og begavede iagttagelsesevne redder ham fra at kede læseren undervejs.

Thomas Viggo Pedersen (f. 1935) er om nogen forbundet med kirken. Hans farfar, maleren Viggo Pedersen, sad i den oprindelige konkurrencekomité. Hans far var kirkens første organist allerede fra den midlertidige tårnkirke åbnede i 1927, og selv efterfulgte han sin far i embedet fra 1967 til 2005.

Man kan godt se, at det er en organist, der har skrevet denne bog. Pedalarbejdet er ret interessant. I bogens brødtekst spiller fingrene fortællingens forsiringer. På sidefoden derimod trædes noternes noder. "Zu schön für unsere Ohren und gewaltig viel Noten, Herr Mozart!" som kejser Josef II sagde til en af Thomas Viggo Pedersens musikerkollegaer – i en lidt anden sammenhæng.

Der er 2015 af dem, fodnoterne. I dem udspiller bogen store dele af sit liv. Der er de klassiske noter, der henviser til et arkiv eller et sted i litteraturen, der kan tjene som hjemmel for den

Bøgebjergs fejl var, at han kom udefra. Han tilhørte ikke det grundtvigske kunstnermiljø, hvor Skovgaard-dynastiet herskede over en grundtvigsk adel med efternavne som Trier, Schrøder, Bentsen eller Klint, der var indbyrdes besvogret på kryds og tværs. De udgjorde et fasttømret kartel på markedet for grundtvigsk æstetik.

påstand, der ytres i brødteksten. Her er der virkelig orden i papirerne. Som arbejdsredskab for den, der beskæftiger sig med de grundtvigske miljøer i det 20. århundrede er bogen virkelig nyttig, ikke mindst fordi organisten også har gjort, hvad man kunne forvente af en organist, forsynet den med et godt register.

Og så er der de noter, der udvikler parallelle fortællinger, ja, man kan finde hele biografier dernede. Løbende tekst bør

Bogen er skrevet indefra, i pagt med den grundtvigske tradition. Det kan man næppe bebrejde den. Det er en indforståethed, som i sig selv efterhånden er en oplevelse, og Pedersen er flink til at lukke den udenforstående ind.

ikke forekomme i noterne, plejer vi at sige, men det gør den alligevel hos de fleste, og i denne bog har den konverserende fodnote ligefrem udviklet et eget liv. Det myldrer med interessante pointer nede ved organistens fødder. Til gengæld er billedteksterne temmelig fåmælte.

Bogen er skrevet indefra, i pagt med den grundtvigske tradition. Det kan man

næppe bebrejde den. Det er en indforståethed, som i sig selv efterhånden er en oplevelse, og Pedersen er flink til at lukke den udenforstående ind. Perspektivet bliver tydeligt, når forhistorien skal fortælles. Den egentlige initiativtager var billedhuggeren Rasmus Bøgebjerg, der omkring år 1900 skabte udkastet til en statue af en siddende Grundtvig. Bøgebjergs statue blev latterliggjort, og Pedersen bryder sig heller ikke om den. Det er da også klart, at Skovgaards knælende Grundtvig i Vartovs gård er en bedre løsning, men målt i forhold til de fleste af de øvrige bidrag i konkurrencerne 1912 og 1913 stod

Bøgebjerg sig udmærket. Når Niels Skovgaard og andre talte så ilde om Bøgebjerg, var det ikke, fordi hans forslag var så dårligt, men fordi han var en reel konkurrent, der skulle sættes på plads. Bøgebjergs fejl var, at han kom udefra. Han tilhørte ikke det grundtvigske kunstnermiljø, hvor Skovgaard-dynastiet herskede over en grundtvigsk adel med efternavne som Trier, Schrøder, Bent-

sen eller Klint, der var indbyrdes besvogret på kryds og tværs. De udgjorde et fasttømret kartel på markedet for grundtvigsk æstetik.

Alle aspekter af kirken er med: Akustikken, materialerne, arkitekturen, historien, traditionen, personerne, konflikterne. Her serveres, hvad et begavet og poetisk gemyt har samlet op, nærmest osmotisk, gennem et langt, opmærksomt liv. Bogen er dertil smukt tilrettelagt. Den får seks kamtakker ud af seks mulige. ■